

11 Νοεμβρίου 1912

Το Αιγαίο ελληνικό

Ο ελληνικός στόλος είχε να επιτελέσει πολύ σημαντική αποστολή στη διάρκεια του Α' Βαλκανικού πολέμου. Σύμφωνα με την ελληνοβουλγαρική συνθήκη ([βλ. 5.10.1912](#)), έπρεπε να κυριαρχήσει στη θάλασσα και να κλείσει τους Τούρκους στα Δαρδανέλια. Έπρεπε, όμως, παράλληλα, να κυριεύσει και τα νησιά του Αιγαίου. Με την έκρηξη του πολέμου, ο ελληνικός στόλος έσπευσε να αποκλείσει τα στενά. Την απελευθέρωση των νησιών ανέλαβαν δυο επιταγμένα ατμόπλοια με εξακόσιους ναύτες και μια διλοχία, που αποσπάστηκε από το 20ό σύνταγμα πεζικού. Μαζί τους, συνέπρατταν, κατά περίπτωση, και πλοία του στόλου.

Στις 6 Οκτωβρίου 1912, επομένη της κήρυξης του πολέμου, τα ατμόπλοια βρέθηκαν έξω από τη Λήμνο. Στις 8, η διλοχία έκανε απόβαση. Στις 9, η Λήμνος ήταν ελληνική. Ως τις 18, είχαν ελευθερωθεί σχεδόν δίχως μάχες Θάσος, Άι Στράτης και Ίμβρος. Στις 19, η διλοχία απελευθέρωσε τη Σαμοθράκη, στις 21 τα Ψαρά, στις 24 την Τένεδο και, στις 4 Νοεμβρίου, την Ικαρία. Στο ίδιο διάστημα, η Σάμος επαναστάτησε χωρίς βοήθεια, ενώ η Κρήτη είχε στείλει τους εκπροσώπους της στο ελληνικό κοινοβούλιο. Με εξαίρεση τα Δωδεκάνησα που κατείχαν οι Ιταλοί από τον προηγούμενο Απρίλιο, μόνο η Μυτιλήνη και η Χίος δεν ανήκαν, ακόμη, στην Ελλάδα. Σ' αυτά όμως τα νησιά, η διλοχία δεν αρκούσε. Οι Τούρκοι τα είχαν οχυρώσει κι έπρεπε να ασχοληθεί στα σοβαρά ο στόλος.

Στις 7 Νοεμβρίου 1912, έγινε η απόβαση στη Μυτιλήνη. Στο νησί, βγήκαν 1030 αξιωματικοί κι οπλίτες και 250 ναύτες. Κινήγησαν τους Τούρκους που υποχώρησαν στο εσωτερικό κι οχυρώθηκαν σε ένα παλιό στρατόπεδο. Οι Έλληνες τους πολιορκήσαν. Ενισχύσεις που έφτασαν την 1^η Δεκεμβρίου, επέτρεψαν στους Έλληνες να κάνουν γενική επίθεση, στις 2 του μήνα. Πέντε ώρες αργότερα, οι Τούρκοι παραδόθηκαν.

Όταν η απόβαση στη Μυτιλήνη ολοκληρώθηκε, ο ελληνικός στόλος έφυγε για τη Χίο. Στις 11 Νοεμβρίου 1912, στάλθηκε τελεσίγραφο στον Τούρκο διοικητή του νησιού, να παραδοθεί.

Εκείνος αρνήθηκε. Ο στόλος μετακινήθηκε σε άλλη θέση. Την ίδια μέρα, με βάρκες, ξεκίνησε η απόβαση ενός συντάγματος που είχε αποσπαστεί από τη 2η μεραρχία. Οι Τούρκοι μαζεύτηκαν απέναντι κι άρχισαν να πυροβολούν. Μια ομοβροντία από τα πλοία, τους έπεισε ν' αποσυρθούν στην πόλη. Όσπου το σύνταγμα να βγει στη στεριά, είχε νυχτώσει. Η μεταφορά των κανονιών αναβλήθηκε για τις 12 του μήνα. Στη νύχτα που μεσολάβησε, οι Τούρκοι έφυγαν από την πόλη κι οχυρώθηκαν σε ένα χωριό.

Ξημερώματα, 12 Νοεμβρίου, τα κανόνια μεταφέρθηκαν στην ξηρά, οι στρατιώτες παρατάχθηκαν και, με βήμα παρέλασης, μπήκαν στην πόλη της Χίου που πλημμύριζε στα γαλανόλευκα. Την ίδια μέρα, έγινε έφοδος εναντίον των Τούρκων που παράτησαν το οχυρωμένο χωριό και αποτραβήχτηκαν σε οχυρές θέσεις στο βουνό. Ως τη νύχτα, ολόκληρο το νησί είχε κυριευθεί, εκτός από το βουνό όπου οχυρώθηκαν οι κύριες τουρκικές δυνάμεις. Οι Έλληνες τις περικύκλωσαν κι άρχισαν να κανονιοβολούν. Εθελοντές νησιώτες ήρθαν να προστεθούν στις ελληνικές δυνάμεις, ενώ ενισχύσεις έφτασαν, όταν έπαψε η αντίσταση στη Μυτιλήνη.

Η γενική επίθεση ορίστηκε για τις 20 Δεκεμβρίου. Οι Τούρκοι δεν άντεχαν, πια. Ένα - ένα, τα οχυρά τους έπεφταν. Ως τη νύχτα, όσοι Τούρκοι έμεναν ζωντανοί, παραδόθηκαν. Εκτός από τα Δωδεκάνησα, δεν υπήρχε νησί του Αιγαίου που να μην είχε περάσει σε ελληνικά χέρια. Έμελλε, όμως, να ξαναδοθούν στην Τουρκία η Ίμβρος και η Τένεδος.

1500: Ο Λουδοβίκος ΙΒ΄ της Γαλλίας και ο Φερδινάνδος της Αραγονίας υπογράφουν τη Συνθήκη της Γρανάδας, με την οποία συμφωνούν στη διανομή της Ιταλίας.

1885: Γεννιέται ο Αμερικανός στρατηγός Τζορτζ Πάτον. Ήταν επικεφαλής των αμερικανικών τεθωρακισμένων στη Βόρεια Αφρική κι έπειτα στην Ευρώπη, κατά τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο. Πέθανε το 1945.

1889: Η Ουάσινγκτον εντάσσεται στις ΗΠΑ ως η 42^η πολιτεία τους.

1918: Στο προσωπικό του βαγόνι, στο δάσος της Κομπιέν, ο Γάλλος στρατάρχης Φερδινάνδος Φος υπαγορεύει στον Γερμανό Χερτσεμπέργκερ τους όρους της ανακωχής, με την οποία τερματίζεται ο Α΄ Παγκόσμιος πόλεμος. Την ίδια ημέρα, παραιτείται ο Γουλιέλμος Β΄ της Γερμανίας που το είχε σκάσει στην Ολλανδία όταν η δημοκρατία κηρύχτηκε στη χώρα του.

1918: Ο Τζόζεφ Πιλούντσκι κηρύσσει την ανεξαρτησία της Πολωνίας.

1942: Γερμανικά στρατεύματα μπαίνουν στο ελεύθερο ως τότε κομμάτι της Γαλλίας, κυριεύουν τη Λιμόζ και το Βισύ και φτάνουν μέχρι τα σύνορα της Ισπανίας. Την ίδια μέρα, καταλαμβάνουν και την Κορσική σε συνεργασία με τους Ιταλούς.

1961: Το Στάλινγκραντ ξαναπαίρνει την παλιά του ονομασία Βόλγκογκραντ.

1975: Μετά από 500 χρόνια αποικιακής κυριαρχίας, η Αγκόλα ανεξαρτητοποιείται από την Πορτογαλία.

1987: Σε δημοπρασία στη Νέα Υόρκη, ένας πίνακας του Βαν Γκογκ πουλιέται για 54.000.000 δολάρια (πάνω από 50.000.000 ευρώ).

1999: Ανακοινώνεται ότι «προς το συμφέρον των ελληνοαμερικανικών σχέσεων», αναβάλλεται για τις 19 του μήνα η προγραμματισμένη για τις 14 επίσκεψη του προέδρου των ΗΠΑ Μπιλ Κλίντον στην Ελλάδα.

2000: Πάνω από 160, νεαρά κυρίως, άτομα σκοτώνονται στις Αυστριακές Άλπεις, όταν παίρνει φωτιά οδοντωτός σιδηρόδρομος, τη στιγμή που διέσχιζε τούνελ.

2002: Το σχέδιο επίλυσης του Κυπριακού που συνέταξε ο γραμματέας του ΟΗΕ, Κόφι Ανάν, παραδίδεται στους ενδιαφερομένους (Κυπριακή Δημοκρατία, τουρκοκυπριακή πλευρά και εγγυήτριες δυνάμεις Βρετανία, Ελλάδα και Τουρκία). Ο πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης και ο πρόεδρος Γλαύκος Κληρίδης δηλώνουν ότι το σχέδιο «είναι διαπραγματεύσιμο».

2004: Πεθαίνει στο Παρίσι όπου νοσηλευόταν ο επί σαράντα χρόνια ηγέτης των Παλαιστινίων, Γιασέρ Αραφάτ. Φήμες κυκλοφόρησαν ότι τον δηλητηρίασαν. Είχε γεννηθεί το 1929.

2007: Σε μια πρωτόγνωρη εκλογική διαδικασία, 738.078 μέλη και φίλοι του ΠΑΣΟΚ ψηφίζουν για την ανάδειξη νέου προέδρου του κινήματος. Εκλέχτηκε ο Γιώργος Παπανδρέου με 55,57% (407.407 ψήφοι), έναντι 38,5% (282.230 ψήφοι) που έλαβε ο Βαγγέλης Βενιζέλος και 5,76% (42.256 ψήφοι) που πήρε ο Κ. Σκανδαλίδης.

2019: Ο διοικητής ενόπλων δυνάμεων «πειθεί» τον Έβο Μοράλες να παραιτηθεί από την προεδρία της Βολιβίας. Ο Μοράλες ζητά άσυλο στο Μεξικό και καταγγέλλει το πραξικόπημα.

Η 11^η Νοεμβρίου στον πολιτισμό

11 Νοεμβρίου 1990

Πεθαίνει ο Γιάννης Ρίτσος

Ήταν στα 1937, όταν ο Κωστής Παλαμάς έγραψε στον Γιάννη Ρίτσο: «Παραμερίζουμε, ποιητή, για να περάσεις». Ο δημιουργός της Ρωμιοσύνης γεννήθηκε στη Μονεμβασιά, την Πρωτομαγιά του 1909. Στα 1926 τον χτύπησε η φυματίωση και μπήκε για νοσηλεία στη «Σωτηρία». Από το 1931, εργαζόταν ως ηθοποιός και χορευτής. Στα 1933, προσχώρησε στο κίνημα της Αριστεράς. Τα αιματηρά γεγονότα στη Θεσσαλονίκη, το Μάιο του 1936, τον συγκλόνισαν. Έπλασε τον «Επιτάφιο». Η έκδοσή κατασχέθηκε από τη δικτατορία της 4^{ης} Αυγούστου και τα αντίτυπα που είχαν απομείνει κάηκαν μαζί με άλλα βιβλία «αντεθνικών» συγγραφέων στους στύλους του Ολυμπίου Διός. Μετείχε στην Εθνική Αντίσταση και το 1948 εξορίστηκε στη Λήμνο. Το 1949 μεταφέρθηκε στη Μακρόνησο και το 1950 στον Αϊ Στράτη. Ελευθερώθηκε το 1952, συνεχίζοντας πάντοτε να μετέχει δραστήρια στο πολιτικό κίνημα της Αριστεράς. Η δικτατορία του 1967 τον εξόρισε στη Γυάρο, στη Λέρο και στη Σάμο, όπου βρισκόταν σε αυστηρή απομόνωση. Οι εκτοπίσεις αυτές προκάλεσαν ένα πλήθος διαμαρτυριών διανοουμένων και καλλιτεχνών απ' όλο τον κόσμο. Τον Απρίλιο του 1977, η Ακαδημία Μαλαρμέ τον εξέλεξε ισότιμο μέλος της. Τον επόμενο μήνα, του απονεμήθηκε το βραβείο Λένιν. Πέθανε στις 11 Νοεμβρίου του 1990. Στα ελληνικά γράμματα εμφανίστηκε με δημοσιεύσεις ποιημάτων και λυρικών πεζογραφημάτων στο παράρτημα της Μεγάλης Ελληνικής Εγκυκλοπαίδειας (εκδόσεις Πυρσός) το 1927 - 1928. Ως μαθητής είχε δημοσιεύσει ποιήματα στη «Διάπλαση των Παιδών» του Γρηγόριου Ξενόπουλου (1921).

1821: Γεννιέται ο Ρώσος κορυφαίος συγγραφέας Φιοντόρ Ντοστογιέφσκι. Παραιτήθηκε από τον στρατό, πείνασε, διώχθηκε και εξορίστηκε 4 χρόνια, ως συνωμότης, στη Σιβηρία. Απεικόνισε με τόλμη και δύναμη τη ζωή στα αριστοκρατικά σαλόνια αλλά και στις τρώγλες της τσαρικής Ρωσίας και κήρυξε την ανάγκη για δημοκρατία («Έγκλημα και τιμωρία», «Ο ηλίθιος», «Ημερολόγιο ενός συγγραφέα», «Αδερφοί Καραμαζόφ» κ. ά.). Πέθανε το 1881.

1952: Στο Μπέμπερλι Χιλς της Καλιφόρνια, οι εφευρέτες Τζον Μούλιν και Γουέιν Τζόνσον παρουσιάζουν το πρώτο βίντεο.

2016: Σε ηλικία 82 χρόνων, πεθαίνει ο δημοφιλής Καναδός στιχουργός και τραγουδοποιός,

Λέοναρντ

Κοέν

, «

λογοτέχνης

της

ροκ

μουσικής

» («

Suzanne»,

«

So long, Marianne»,

«

Seems so long ago, Nancy»

Κ

.

ά

).